

De raden van enkele plattelandsgemeenten in de zogeheten reconstructiegebieden willen de vestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen tegenhouden. Lokale actiegroepen ageren fel tegen deze sector. Overijssel en Noord-Brabant zoeken opnieuw positie.

Provincies ruziën met gemeenten over intensieve veehouderij

Verschenen in Binnenlands Bestuur, 5 februari 2010
Copyright Carien Overdijk

De raad van de Brabantse gemeente Haaren blokkeerde twee weken geleden met een voorbereidingsbesluit halsoverkop de eerder toegezegde bouw van twee grote varkensstallen. Een halfjaar eerder al halveerde de raad van het Brabantse Boekel haar megastallen-capaciteit, met volledige uitsluiting van niet-Boekelse ondernemers. En in Overijssel krabbelen de aangrenzende gemeenten Twenterand en Wierden terug. Twenterand heeft een bestemmingsplan in de maak dat alle nieuwe megastallen moet weren, Wierden verwierp op 12 januari een compromis tussen haar wethouder en de provincie over de reductie van het aantal nieuwe megastallen en eist verdere inperking.

De uitvoering van de Reconstructiewet van 2002, waarmee vijf provincies hun intensieve veehouderijen beter moeten inpassen, staat onder toenemende politieke druk. De uitbraak van Q-koorts in Noord-Brabant, de provincie met verreweg het grootste aandeel in de sector, heeft die druk versterkt.

vaarwel

Een 'vaarwel tegen megastallen' van de nieuwbakken Brabantse CDA-gedeputeerde Ruud van Heugten werd daarom vorige week een flinke kop in het Brabants Dagblad. Na een golf sceptische reacties uit het anti-megastallenkamp zegt Van Heugten nu af te willen van het woord megastal. 'Er circuleren allerlei definities. Ons gaat het om de omvang van de bebouwing en de landschappelijke inpassing, niet om het aantal dieren.'

Met een delegatie van gemeenten, waterschappen, boeren, de milieufederatie en andere betrokkenen had Van Heugten vorige week informeel overeenstemming bereikt over het maximale bebouwingsoppervlak in de zogeheten 'verwevingsgebieden' (waar natuur en landbouw moeten worden gecombineerd) en 'landbouwontwikkelingsgebieden', ofwel logs (waar ruimte moet zijn voor doorgroei van de intensieve veehouderij).

bruto oppervlakken

'In verwevingsgebieden willen we maximaal 1,5 hectare bebouwing toestaan', aldus de gedeputeerde, 'en wel willen minder uitzonderingen voor de zogeheten 'duurzame locaties', om te voorkomen dat verwevingsgebieden vollopen met nog grotere bedrijven terwijl de logs leeglopen. In de logs wordt 2,5 hectare het maximum. Ondernemers die groter willen, moeten naar Polen of Canada.'

De genoemde oppervlakken worden bruto-maten. 'De boer moet daarbinnen ook zijn installaties, mestopslag en looppaden inpassen. Hooguit de helft kan dan nog voor stalvloeren benut worden.'

De volksangst voor varkensflats is volgens de gedeputeerde ongegrond. 'Gemeenten kunnen de hoogte begrenzen en ook kelders verbieden. Er schijnen in onze provincie inmiddels wel twee of drie van zulke neerwaartse stallen te staan, maar die

ontwikkeling hebben we nu ongewenst verklaard, omwille van de brandveiligheid en ventilatierisico's. Ik kan een verordening uitvaardigen, maar ik laat het liever aan de gemeenten over.'

dwarsliggers

Van Heugten komt net terug van de dwarsliggende gemeente Boekel. Zijn voorganger, gedeputeerde Rüpp, had deze gemeente bedreigd, de samenwerking op te zeggen en desnoods grond aan te kopen om de Reconstructiewet uit te voeren. Van Heugten heeft het overleg heropend. 'Ik heb uitgelegd dat 'eigen boeren eerst' indruist tegen de wet. Boekel zegt: omdat wij snel de ruimtelijke procedures doorlopen, krijgen wij alle bouwaanvragen, terwijl treuzelende gemeenten achterblijven. Dat snap ik. Ik heb nu aangeboden om daar mondjesmaat te gaan ontwikkelen, met de hand aan de kraan.'

In de kwestie-Haaren is de druk voor de provincie even van de ketel. De Raad van State heeft de bouwprocedure vorige week stilgelegd. Protesterende omwonenden kregen gelijk: de gemeente zou de locatie niet goed hebben getoetst op geschiktheid voor de varkensstallen.

patstelling

In Overijssel geeft CDA-gedeputeerde Piet Jansen de tegenstribbelende gemeenten nog weinig ruimte. 'Toen we in 2003 het reconstructieplan voor deze provincie gingen maken was er vanuit de gemeenten maar één roep: maak de landbouwontwikkelingsgebieden alstublieft groot. En nu willen ze ze niet vullen.' Over de patstelling in Wierden: 'Daar beraden wij ons op, ik reken erop dat de wethouder alsnog de raad overtuigt. En anders kunnen we als provincie instrumenten uit de Wro inzetten.' In Twenterand was Jansen vorige week. 'Ik heb daar met B&W gesproken, zij weten dat ze wat moeten doen en gaan in overleg met de raad.'

Overijssel beantwoordde vorig jaar een burgerinitiatief met de invoering van extra afstandsregels tot woonkernen. En de vraag of Nederland nog intensieve veehouderij wil, noemt Jansen legitiem. 'Maar die discussie kun je niet lokaal of provinciaal voeren. Daar moet het Nederlandse parlement over beslissen, of misschien wel Europa.'

De provincie Noord-Brabant debatteert op 19 maart over het burgerinitiatief 'Megastallen? Nee!' In Utrecht loopt inmiddels een vergelijkbaar burgerinitiatief. In de Tweede Kamer wil de SP een commissie intensieve veehouderij instellen.